

amely az abban kifejtett eszmék és tervek tanulmányozása ügyében külön bizottságot küldött ki. Naser a tudomány szabadsága és felvirágoztatása érdekében sürgeti a nemzetközi értelmi kapcsolatok felújítását és a háború előtt kezdett ilyen törekvéseknek és intézményeknek szélesebb alapon való továbbfejlesztését. Konkrét javaslatai első sorban az egyetemi és későbbi tanulmányokra vonatkoznak, mert ezeknek nk. szervezése legjobban biztosíthatja a modern civilizáció fejlődését. — Így az angolok és a semlegesek. Hogy a franciák még nem jutottak el erre a belátásra, vagy ha eljutottak is, nem merik nyíltan hangoztatni, azt az ő eszmeviláguknál és megrögzött gyűlölködési szenvedélyüknél fogva mindenki érthetőnek fogja találni. Ez azonban legfeljebb késleltetni fogja az új erőre kapott mozgalmat, de feltartóztatni nem. Azoknak, akik a művelődés megmentésére hivattak és hajlandók is, hazafias és egyúttal egyetemes emberi kötelességük, hogy ebben a törekvésben összefogjanak és minden kedvező alkalmat felhasználjanak. Mi úgy gondoljuk, hogy ezek a nagy eszmék és velük kapcsolatos intézmények a népszövetség támogatására alakult egyesületek szövetségének fórumáról indulhatnak világ-hódító körútjukra.¹ Mondanom sem kell, hogy ki lehetne a kezdeményező; az, akit itthon és a külföldön erre legilletékesebbnek tartanak: *Apponyi* Albert gróf, aki ilyen értelmű kezdeményezésével csak gyarapítaná azokat a hervadhatatlan érdemeket, amelyeket a hazai és világkultúra körül már eddig is szerzett.

K. F.

VEGYES.

A neveléstudomány a magyar egyetemeken.² Egyetemeink tanárai az 1921—22. tanévnék I. felére a következő pedagógiai vagy pedagógiai vonatkozású előadásokat hirdették:

A budapesti Pázmány Péter-tudományegyetemen: 1) A bölcsészettudományi karon: Dr. Finácz Ernő ny. r. tanár: 1. Neveléstörténet. (Görögök és rómaiak.) Hetenként 3 óra. 2. Pädagogiai irányok és elméletek. Hetenként 2 óra. 3. A középiskolák rendtartása. (Elsősorban a tanárképző-intézeti tagok számára.) Heti 1 óra. — Dr. Pauler Ákos ny. r. tanár: Gymnasiunai pädagogia. Hetenként 1 óra. — Dr. Weszely Ödön magántanár: A tanítás módszere és technikája. Hetenként 2 óra. — Dr. Domanovszky Sándor ny. r. tanár: A magyar iskoláztatás története. Hetenként 4 óra. — Dr. Méhely Lajos ny. r. tanár: A zoologia tanításának módszere. (Tanárképző-intézeti előadás.) Hetenként 2 óra. — Dr. Juba Adolf magántanár: 1. Iskolaegészségtan. (I. rész. Az építés hygienéje. II. rész. A tanítás hygienéje.) Hetenként 2 óra. 2. Iskolaegészségtani kirándulások. Havonként egyszer. — Tanárképző-intézeti előadások: Dr. Waldapfel János: 1.

¹ Tárgyunknak a népszövetséggel kapcsolatos újabb fejleményeivel *A nevelésügy mint világtényező* c., közlésre váró cikkünkben foglalkozunk. Itt említjük meg, hogy *Nemzetközi mozgalmak* c. szemlénket, amely ebben a folyóiratban 1913-ban indult meg, de 1918-ban megszakadt, mihelyt a viszonyok megengedik, az 1921. évet bezárólag külön szándékozunk kiadni.

K. F.

² Az illető egyetem tanrendje nyomán.

A középiskolai tanár hivatása, különösen a módszeres oktatás feladatai. Hetenként 2 óra. 2. A magyar nyelvi és irodalmi oktatás methodikája. Hetenként 1 óra. 3. Középiskolai német olvasmányok tárgyalása. Hetenként 2 óra. 4. A földrajzi oktatás methodikája. Hetenként 1 óra. — *B)* A hit-tudományi karon: Megbízandó tanár: 1. Általános neveléstudomány. I. rész. Hetenként 2 óra. 2. Tanítás- és módszertan. Hetenként 2 óra.

A kolozsvári Ferenc József-tudományegyetemen: Dr. Schneller István ny. r. tanár: 1. A nevelés története. Heti 3 óra. 2. Részletkérdések a neveléstudomány köréből. Heti 2 óra. 3. Pedagógiai szeminárium. Heti 2 óra.

A pozsonyi Erzsébet-tudományegyetemen: Dr. Weszely Ödön ny. r. tanár: 1. Didaktika. Heti 3 óra. 2. A nevelés története. Heti 2 óra. 3. Tanárképzői gyakorlatok a didaktika köréből. Heti 2 óra. — Dr. Zolnai Gyula ny. r. tanár: Tanárképző-gyakorlatok a magyar nyelvtudomány és nyelvtanítás köréből. Heti 2 óra.

A debreceni Tisza István-tudományegyetemen: Dr. Mitrovics Gyula ny. r. tanár: 1. Nemzetnevelés. Heti 3 óra. 2. A görögök nevelése. Heti 3 óra. 3. Szemináriumi gyakorlatok. Heti 1 óra. 4. Az iskolai tanítás hivatalos szervezése és ellenőrzése. (Tanárképző-intézeti előadás.) Heti 2 óra. — Dr. Pokoly József ny. r. tanár: Az ókor tanítása a középiskolákban. (Tanárképző előadás.) Heti 2 óra. — (Pályatétel: Az értelmi képességek megállapítására vonatkozó kísérletek.)

Pedagógiai tanfolyam a Ludovika Akadémián. Az 1921. évi XLIV. törvénycikk értelmében a hadapródiskolák és katonai reáliskolák ebben a minőségükben megszűnván s polgári nevelőintézetekké alakítván át, a felsőbb hatóság gondoskodni kívánt arról, hogy ez intézeteknek tanárai és tanárjelöltjei — addig is, míg megszerezhetik a törvényszerű képesítést — oly fokú pedagógiai kiképzésben részesüljenek, hogy ezen az alapon továbbképezhessék magukat. Evégből szerveztetett a címben jelzett tanfolyam, mely két részből áll: előkészítő és záró tanfolyamból. Az előbbi f. é. július 4-től 30-ig tartott, a befejező tanfolyam pedig a jövő évben fog megtartatni. A Fináczy Ernő pedagógiai vezetése alatt álló tanfolyamban 53 rendes és rendkívüli hallgató vett részt: a szóban forgó iskoláknak igazgatói, jelenlegi és leendő tanárai. Az előkészítő tanfolyam a következő előadásokat ölelte fel: 1. Bevezetés a filozófiába. 24 óra. Előadó Dr. Kornis Gyula, egyetemi ny. r. tanár. 2. Pszichológia. 24 óra. Előadó u. az. 3. Bevezetés a pedagógiába. 24 óra. Előadó Dr. Weszely Ödön, egyetemi ny. r. tanár. 4. A középiskola szervezete és rendtartása. 12 óra előadás és 2 óra összefoglalás. Előadó Dr. Fináczy Ernő, egyetemi ny. r. tanár. 5. A legújabb magyar irodalom. 8 óra. Előadó Dr. Pintér Jenő, tanker. kir. főigazgató. N.

MAGYAR PÆDAGÓGIAI TÁRSASÁG.

Felolvasó ülés 1921 október 29-én.¹

Fináczy Ernő elnöklete alatt jelen voltak: Angyal Dávid, Bardócz Pál, Baros Gyula, Baumgartner Alajos, Bozóky Endre, Brisits Frigyes, Domanovszky Sándor, Eltes Mátyás jegyző, Fejérpataky László, Frank

¹ Az elemi iskolai tanítóképző-intézet tantervi javaslatát megvitató okt. 15-i, nov. 12-i és 26-i, valamint dec. 17-iki ülés jegyzőkönyvét a felszólalásokkal együtt a következő évfolyamban közöljük. A szerk.